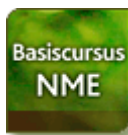

1. [Basiscursus NME: schrijf je in vanaf 5 september](#)
2. [Oproep standen en sessies Vlaamse NME-dag 2012](#)
3. [Nieuwe MOS-themabundel 'Water' voor het basisonderwijs](#)
4. [Gespreksmethodiek bij 'EDO: de vlag en lading'](#)
5. [De ecologische voetafdruk in Vlaanderen](#)
6. [NME-internationaal: vordering EDO-decennium \(2005 – 2015\)](#)
7. [NME-project in de kijker: Biodiversiteit@bedrijven.com](#)
8. [NME-project in de kijker: 'Mus & mix: voor \(bio\)diversiteit in de stad](#)
9. [NME-agenda](#)
10. [eNneeMmeE](#)

1. Basiscursus NME: schrijf je in vanaf 5 september

Van **23 tot en met 25 november 2011** organiseert de dienst Natuur- en Milieueducatie (NME) **een intensieve basiscursus NME** in Vakantiecentrum DeCeder in Deinze.

Iedereen die meer wil leren over de basisprincipes van NME en zicht wil krijgen op het veelzijdige NME-werkveld en de educatieve werkvormen die in de actuele maatschappelijke context van belang zijn, is er welkom.

Strevend naar **een optimaal evenwicht tussen theorie en praktijk** wil de dienst de deelnemers **inspiratie bieden voor de eigen NME-activiteiten**.

De historiek, principes en diverse stromingen van NME komen aan bod evenals de maatschappelijke en beleidsmatige context. Praktische oefeningen zetten de deelnemers op weg om de nieuw verworven kennis en inzichten meteen te koppelen aan en op te nemen in de eigen beroepspraktijk. Door aandacht te schenken aan methodieken en theoretische onderbouwing willen we de deelnemers stimuleren tot reflectie en tot het verder ontwikkelen van een doordachte visie op NME.

✘ **Bekijk het programma** op <http://milieueducatie.ine.be>. **Inschrijven** kan via de website vanaf 5 september. Deelnemen kan enkel op voorwaarde dat je het volledige programma volgt. Het aantal deelnemers is beperkt tot 70.

✘ Krijg je graag **een herinneringsmail** als de inschrijvingen starten? [Vul hier alvast je gegevens in.](#)

✘ Deze cursus maakt deel uit van een **nascholingstraject voor NME-werkers**. Naast deze basiscursus plant de dienst NME ook vormingsmodules gericht op verdere verdieping van de basisprincipes van NME, op relevante werkvormen en op actuele tendensen in het NME-werkveld.

2. Vlaamse NME-dag 2012: oproep infostanden en sessies

Op **dinsdag 14 februari 2012** organiseert de dienst NME in het Boudewijngebouw in Brussel opnieuw een **Vlaamse NME-dag** voor iedereen die aan NME doet of wil doen.

De Vlaamse NME-dag is in de eerste plaats een **netwerkevenement**. Om de kruisbestuiving zo optimaal mogelijk te maken wil de dienst NME **zoveel mogelijk actoren betrekken die aan NME doen of raakvlakken hebben met NME**.

Naast de gebruikelijke actoren binnen het NME-werkveld zoals het lager en het secundair onderwijs, het hoger onderwijs, de sociaal-culturele verenigingen, het jeugdwerk, de NME-centra, de natuur- en milieuverenigingen, de administraties, de provincies en de gemeenten willen we ook de gezinnen bereiken, de senioren, de allochtonen, de heemkundigen, de lerarenopleidingen, de sector van het natuurlijk erfgoed, de kunstensector ...

Binnen het opzet van deze dag is **ruimte voor een 50-tal NME-infostanden en een 30-tal sessies van anderhalf uur** (ook tentoonstellingen gekoppeld aan sessies zijn welkom).

De invulling van deze standen en sessies is **gratis** en staat **open voor alle spelers in het Vlaamse NME-veld**. De sessies kunnen rondetafels (uitwisselen van praktijkervaringen, discussies...), workshops (praktijkvoorbeelden), vormingen of excursies zijn. Voor het louter presenteren van nieuwe materialen raden we een infostand aan.

» Op <http://www.lne.be/vlaamseNMEdag> vind je meer info en kom je te weten hoe je een infostand of een sessie bemachtigt (aanmelden te laatste vóór maandag 10 oktober 2011).

[top](#)

3. Nieuwe MOS-themabundel 'Water' voor het basisonderwijs

Deze themabundel biedt leerkrachten **lessuggesties** om samen met hun kinderen op zoek te gaan naar **het waterverbruik en -vervuiling op school en thuis** én hoe ze dit **zonder comfortverlies** kunnen **verminderen**. Met concrete acties kan een school haar steentje bijdragen tot minder watervervuiling, voorkomen van wateroverlast en verdroging.

Via proefjes maken de kinderen kennis met de werking van een rioolwaterzuiveringsinstallatie, een watertoren, een waterrad en begrippen als grondwater, waterdoorlaatbaarheid, onzichtbare watervervuiling, het zelfreinigend vermogen van water ...

De themabundel bekijkt **de waterkringloop vanuit verschillende invalshoeken**. Waar verstoort menselijk ingrijpen deze kringloop en welke gevolgen heeft dit?

Het spel **'Virtueel water in onze voeding'** laat de kinderen stilstaan bij de enorme hoeveelheid water die nodig is voor de productie van onze voedingswaren, met gevolgen ver buiten onze landsgrenzen.

De bundel legt ook linken naar water in het zuiden: 1 wereldburger op 6 heeft immers geen eigen waterkraan en dagelijks sterven er mensen bij gebrek aan zuiver water.

» Vanaf volgend schooljaar (2011-2012) is deze nieuwe MOS-themabundel 'Water' beschikbaar voor de MOS-basisscholen.

Op <http://www.milieuzorgopschool.be> zullen dan ook heel wat noteer- en verwerkingsblaadjes te vinden zijn.

» Zoals in elke MOS-themabundel vind je ook in deze bundel een overzicht van de beschikbare leermiddelen en schakels i.v.m. water.

» Breng MOS een bezoek op Facebook via www.facebook.com/milieuzorgopschool.

[top](#)

4. Gespreksmethodiek bij 'EDO: de vlag en lading'

Om de principes van Educatie voor Duurzame Ontwikkeling (EDO) te leren kennen, om na te denken over wat EDO voor jou en je organisatie kan betekenen en wat niet, ontwikkelde het Centrum voor Informatieve Spelen (C.I.S.) een **speelse gespreksmethodiek**. Gedurende 1 of 2 halve dagen kun je met jouw team **reflecteren over hoe jullie EDO een plaats (kunnen en willen) geven**. Misschien leidt dit wel tot een heus actieplan!

✎ Heb je er zin in, neem dan contact op met jurgen.loones@lne.vlaanderen.be. De methodiek is beschikbaar vanaf 30 juni 2011.

✎ Wil je zelf de training geven? Neem dan ook contact op met jurgen.loones@lne.vlaanderen.be. In het najaar organiseert de dienst NME trainingssessies.

[top](#)

5. De ecologische voetafdruk in Vlaanderen

Om beter zicht te krijgen op de ecologische voetafdruk, en hoe die in het Vlaamse beleid kan toegepast worden, bestudeerde de Vlaamse milieuoverheid (Vlaamse Milieumaatschappij/MIRA en Departement LNE) dit instrument grondig in 2009-2010.

De ecologische voetafdruk meet de biologisch productieve oppervlakte die onze maatschappij nodig heeft om de noodzakelijke grondstoffen te leveren en de geproduceerde afvalstoffen op te nemen. Deze '**consumptievoetafdruk**' **bedraagt voor Vlaanderen 6,3 globale hectare per persoon** en **overstijgt hiermee ruimschoots de beschikbare 'biocapaciteit'**, slechts 1,3 globale hectare per persoon.

De Vlaamse voetafdruk is voornamelijk energie-gebonden: de activiteiten met de grootste ecologische voetafdruk zijn **voeding, huisvesting en personenvervoer**. Maatregelen om de Vlaamse voetafdruk te verlagen zullen zich best in deze domeinen situeren.

De ecologische voetafdruk als concept heeft de verdienste op eenvoudige wijze een beeld te schetsen van de (niet)duurzaamheid van onze eigen consumptiepatronen. De methodiek biedt ook zicht op historische trends en vergelijkingen met andere landen of regio's. Het instrument kan richtinggevend zijn om nieuw beleid op het vlak van consumptie te ontwikkelen. Het formuleren van kwantitatieve beleidsdoelen voor de ecologische voetafdruk lijkt niet aangewezen.

✎ **Onderzoeksrapporten:**

- De berekening van de ecologische voetafdruk van Vlaanderen:

[MIRA onderzoeksrapporten 2010/01 en 2010/08](#)

- Analyse van het concept voetafdruk in een Vlaamse beleidscontext:

<http://www.milieubeleidsplan.be>

[top](#)

6. NME-internationaal: vordering EDO-decennium (2005 – 2015)

Op **7 en 8 april 2011** vond de **6de UNECE stuurgroep voor EDO** plaats in Genève. De Economische Commissie voor Europa van de Verenigde Naties (UNECE) ontving er de **nationale implementierapporten van 36 lidstaten** (ook dat van België). Zo kreeg ze zicht op de vorderingen en de uitdagingen voor het EDO-decennium. België en 24 andere lidstaten lichtten er zelfs hun vorderingen toe.

De stuurgroep plant tijdens de **7de Ministeriële Conferentie 'Environment for Europe' (21-23 september 2011) in Astana (Kazachstan)** een randevenement rond EDO bestaande uit een presentatie, een vraag- en antwoordluik en een discussie. Ook tijdens de voorbereidingen van **Rio+20 (4-6** [top](#)

juni 2012) in het najaar van 2011 organiseert de stuurgroep een rondetafel met als doel te onderzoeken of EDO deel kan uitmaken van het hoofdgebeuren tijdens Rio+20.

De **expertgroep** competenties lichtte er de **EDO-competenties** toe volgens de principes van kennis, vaardigheden, samenleving en manier van zijn. Zij roepen op deze competenties te verspreiden onder alle educatoren en belanghebbenden om de discussie aan te gaan en de vertaling te maken naar de lokale context. Tot slot aanvaardde de stuurgroep het ontwerpplan voor implementatie fase III en hield ze een paneldiscussie over EDO in het licht van de 'Groene economie'.

✘ Het **volledige verslag van deze stuurgroep en de op de vergadering voorgestelde rapporten** vind je onder het luik NME-internationaal op <http://milieueducatie.lne.be>.

7. NME-project in de kijker: Biodiversiteit@bedrijven.com

Biodiversiteit bij bedrijven zit in de lift. Steeds meer bedrijven willen hun bedrijfsvoering vergroenen en ook het aantal milieubewuste consumenten blijft groeien. Daarnaast zien buurtbewoners liever groene dan grijze bedrijventerreinen, werkt iedereen liever in een natuurlijke omgeving, stijgt de vastgoedwaarde van duurzame bedrijventerreinen en is ecologisch groenonderhoud goedkoper.

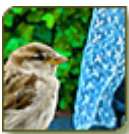
Natuurpunt bundelde meer dan **90 bedrijfsvoorbeelden in een nieuwe digitale Biodiversiteit & Bedrijven-handleiding**. Daarnaast ontwikkelden ze ook **praktische fiches rond bijen, vijvers, groendaken...** om mee aan de slag te gaan. De handleiding en fiches zijn zowel bedoeld voor gemeenten, vakbonden, werkgevers als voor bedrijventerreinontwikkelaars.

De diensten Natuurpunt Beleid en Educatie ontwikkelden [dit NME-subsidieproject 2009](#) met de steun van de Vlaamse overheid.

✘ **Meer info:** www.natuurpunt.be/bedrijven
Benno Geertsma - Tel.: 015 77 01 59 - bedrijven@natuurpunt.be.

[top](#)

8. NME-project in de kijker: 'Mus & mix: voor (bio)diversiteit in de stad'

'Mus & mix' gaat over **het beleven van natuur in de stad**, het **ontdekken van biodiversiteit** en het **samenwerken en samenleven van culturen in een multiculturele stad**. Hiertoe werkt 'Mus & mix' samen met allochtone verenigingen, organisaties voor etnisch-culturele minderheden en overheden die het als een uitdaging zien om samen activiteiten te organiseren. Mensen en verenigingen uit verschillende culturen wisselen op die manier verhalen uit over natuur, cultuur, religie en biodiversiteit. Deze samenwerkingen en activiteiten helpen stedelingen inburgeren in de stad waar ze leven. Het is als het ware een mix van natuur en cultuur tot een 'inter-natuur-cultureel' evenement!

Het project wil de **geslaagde netwerken** tussen etnisch-culturele minderheden en natuurbehoud- en milieubewegingen ook een **duurzaam karakter** geven. Alle verworven kennis, opgedane ervaringen, beproefde methoden, workshops en educatief materiaal komen in een **uitgebreide handleiding**.

✘ **Tips en ideeën** hiervoor zijn welkom op [het 'Mus & mix'-blog](#) of neem een kijkje op de ['Mus & mix'-website](#).

Natuurpunt Educatie ontwikkelde dit [NME-subsidieproject 2008](#) met de steun van de Vlaamse overheid. Het Minderhedenforum ondersteunt Natuurpunt Educatie bij het bewandelen en exploreren van deze en andere multiculturele paden.

[top](#)

9. NME-agenda

Op zoek naar NME-aanbod in Vlaanderen? Je vindt het op <http://nme.milieuinfo.be>! Met deze databank wil de Vlaamse overheid vraag en aanbod op het vlak van natuur- en milieueducatie op elkaar afstemmen.

Via de NME-agenda krijg je een weergave van alle korte tijdelijke activiteiten uit deze databank in een overzichtelijke maandkalender:

- [juni](#)
- [juli](#)
- [augustus](#)
- [september](#)

Staan jouw organisatie en NME-aanbod nog niet in deze databank? Gebruik dan de [beheersmodule](#) en voeg zelf je aanbod toe.

Raadpleeg ook het online overzicht van [uitleenbare doe-koffers](#) en [tentoonstellingen](#).

Benieuwd naar het nieuwe voorjaarsaanbod van onze NME-centra?

In een enkele muisklik krijg je een overzichtslijst van hun aanbod in de NME-inventaris.

» [NMEC De Helix](#)

- [Opendeurdag 'De smaak van De Helix'](#)
zondag 19 juni van 10.00u tot 18.00u

» [NEC De Vroente](#)

- [Fotowedstrijd 'Stille plekjes in de Kempen'](#)

21 februari t.e.m. 30 september 2011

- [Kindertheater 'Mol en het babyvogeltje'](#)

5 juli: 13.30u - 14.00u - mogelijk extra voorstelling om 14.30u.

Voor kinderen van 3 tot 5 jaar, (groot)ouders zijn ook van harte welkom!

- [Zomeratelier voor kinderen](#)

6 juli: 10.00u - 16.00 u

Voor kinderen van 6 tot 12 jaar (geboortjaar 1999 - 2004) - thema 'Milieu'

- [Muziektheatershow 'Vijf voor twaalf'](#)

6 juli: 15.00u

Voor kinderen van 6 tot 12 jaar, (groot)ouders zijn ook van harte welkom!

- [Zomerwedstrijd 'Fietszoektocht:](#)

Kalmthout en omliggende gemeenten' (link naar) - 25 juni t.e.m. 25 september.

Voor de kinderen is een alternatieve route voorzien van 20 km.

» [VBNC De Nachtegaal](#)

- [Vakantiezoektocht 'Flanerend door 100 jaar natuur en cultuur in De Panne'](#)

1 juni tot 19 september 2011

- [Smokkelfietstocht in de Westhoek](#)

nog tot eind 2014

[top](#)

10. eNneeMmeE

- **Overzicht van de geplande Lerende netwerken:**

1 juni 2011: Thematisch lerend netwerk 'Integratie van duurzame ontwikkeling in de Lerarenopleiding'

7 juni 2011: Thematisch lerend netwerk 'Duurzaam Toerisme en Hotelmanagement'

- » <http://lerendenetwerken.lne.be>

- Op **29 april 2011** vierde één van de grootste en meest gerespecteerde

[top](#)

natuurbehouds-organisaties, **het World Wildlife Fund (WWF), haar 50ste verjaardag**. Vandaag geniet WWF de steun van maar liefst 5 miljoen mensen en is de organisatie actief in meer dan 100 landen op 5 continenten. Maar de organisatie heeft naar eigen zeggen nog veel werk voor de boeg: **de komende 50 jaar zijn cruciaal in het redden van de planeet**.

Zoals het Living Planet Report van WWF aantoont, zal in 2030, als er niets verandert, de menselijke voetafdruk het dubbele bedragen van wat de aarde kan produceren. De uitputting van de ecologische bronnen en de grootschalige ineenstorting van de ecosystemen wordt daardoor steeds waarschijnlijker. En dat zonder rekening te houden met de milieurampen veroorzaakt door de klimaatverandering.

De **Belgische tak van WWF** startte in 1966 en telt ondertussen 81.000 sympathisanten. WWF-België biedt financiële steun aan het werk van WWF Internationaal, leidt zijn eigen acties en projecten en werkt aan acties om het grote publiek, scholen, bedrijven, gemeenschappen of politieke beleidsmakers te sensibiliseren.

➤ <http://www.wwf.be>

- In mei stelde de **Vereniging voor Bos in Vlaanderen (VBV)** het **praktisch vademecum 'Plant van Hier'** voor. Het bevat praktijkvoorbeelden van zowel het behoud, de versterking als de promotie van autochtone bomen en struiken. De VBV wil hiermee een volledig en praktische overzicht bieden aan iedereen die zich wil inzetten voor autochtone bomen en struiken. Naast de praktijkvoorbeelden vind je in het vademecum alles over de inventaris autochtone bomen en struiken en over het nieuw label 'Plant van Hier'.

➤ <http://www.vbv.be>

- Op **zaterdag 28 mei** houdt **Natuurpunt Educatie** een **opendeurdag in Turnhout** in het kader van de **10de verjaardag van Natuurpunt**.

Het programma biedt voor elk wat wils en ze stellen er de **nieuwe tentoonstelling 'Is er iets te zien (waarnemen op 101 manieren)'** aan het publiek voor.

Het Natuurpunt Huis is de thuisbasis van Natuurpunt Educatie en herbergt een aantal educatieve voorzieningen, zoals **de ecologische tuin en het Natuurpunt Museum**. Voor de dauwwandeling (met ontbijt) en de educatieve workshops (met lunch) moet vooraf ingeschreven worden. Alles is te bezichtigen vanaf 14.00 u en alle activiteiten zijn gratis (behalve het ontbijt, 7,50 euro).

➤ <http://www.natuurpunt.be>

- Van **4 tot 12 juni** gooien boeren, koks, winkeliers, fabrikanten en organisaties uit de biosector 9 dagen lang de deuren open voor een **Bioweek** vol workshops, boerderijfeesten, proeverijen en fietstochten. Bovendien krijg je tijdens de bioweek in meer dan 100 biowinkels 10 % korting op het volledige bio-voedingsassortiment. BioForum Vlaanderen nodigt je uit om er samen met hen een groot feest van te maken. De Bioweek **start op zaterdag 4 juni aan de kust** op het stationsplein in Oostende. Voor 100 gelukkige winnaars is er een biobrunch. Tijdens dit openingsevent presenteert BioForum **het nieuwe kookboek 'Heerlijk puur'** en reikt er ook de **Bio Award** uit aan iemand uit de biosector die zich het afgelopen jaar verdienstelijk heeft gemaakt.

Tenslotte maakt BioForum er ook bekend welke overheden hun **engagementsverklaring** ondertekenden. Onder de slogan **'Bio op het bord van het beleid'** vroeg BioForum aan alle overheden, van de dorpsstraat tot de Wetstraat, om bio op te nemen in hun aankoopbeleid. Niet alleen tijdens de Bioweek en niet vrijblijvend.

➤ www.bioweek.be

➤ BioForum lanceert ook een **gloednieuwe website voor consumenten** geïnteresseerd in bio: <http://www.biomijnnaatuur.be>.

- Het **Vlaams Instituut voor de Zee** organiseert **'De zee van morgen': lezingen in het kader van Wereldoceanendag op woensdag 8 juni 2011 in Sint-Andries-Brugge** (20.00u tot 22.00u).

Wereldoceanendag, officieel door de Verenigde Naties erkend, is in het leven

geroepen om mensen bewust te maken van de problemen in zeeën en oceanen. Karen Rappé van het Europese klimaatproject CLAMER (www.clamer.eu) zal spreken over de effecten van klimaatverandering die nu en in de toekomst merkbaar zullen zijn in de Europese zeeën en wat dit voor ons betekent. Nancy Fockedeey vraagt zich af waar alle vis naartoe is. Ze zal het hebben over de mens, de grootste predator van onze zeeën, en hoe het gesteld is met de vis op jouw bord. Jan Seys ten slotte neemt een duik in het verleden van de zee en het zeeonderzoek. Hij laat ons zien hoe de Noordzee er ooit, nog niet eens zo lang geleden, heeft uitgezien. Verder kun je er ook de lancering van de Zeekrant 2011 meemaken.

✘ Schrijf je in via www.vliz.be/wereldoceanendag.

- **Het Duinenhuis** dompelt **schoolgroepen en zeeklassen** onder in alles wat onze kust te bieden heeft. Ze stellen de kennis, vaardigheden én houding van de jeugd op de proef. Leren over de natuur aan zee doe je immers het best door zelf ervaringen op te doen met hoofd, hart en handen. De **doe-stations** vormen daarbij de kern van de binnenactiviteiten.

Het Duinenhuis organiseert **op zaterdag 11/06, 18/06 en 25/06 een driedaagse cursus doe-stations**. In deze cursus maak je kennis met alle doe-stations voor de 2de en 3de graad basisonderwijs en 1ste graad secundair onderwijs en stomen ze nieuwe schoolgroep-begeleiders klaar. Na de cursus krijg je een attest, wordt je als animator toegevoegd aan hun gidsenbestand en ingeschakeld in hun werking.

Ook animatoren van vakantiecentra en leerkrachten kunnen deelnemen. Bij reservatie van de doe-stations door (zee)klassen die een eigen opgeleide begeleider meebrengen, voorzien ze immers een korting.

✘ Inschrijven (gratis, max. 28 deelnemers) kan via duinenhuis@koksijde.be / charlotte.magherman@koksijde.be of 058 52 48 17

- **Big Jump**, de jaarlijkse actie voor propere en levende rivieren van **Green, Natuurpunt en Bond Beter Leefmilieu** groeit elk jaar. In 2010 waren er verspreid in Vlaanderen 15 big jumps met meer dan 2.000 jumpers en 5.000 kijkklustigen. Dit jaar willen ze op **10 juli** voor hetzelfde aantal jumps gaan. Ze zoeken nog verenigingen die deze actie willen organiseren in de deelbekkens van de Leie en de Brugse Polders.

Overtuig je gemeente om dit ludiek waterevenement op te nemen in hun feestprogramma in het kader van de Vlaamse Feestdag.

✘ Voor inschrijvingen en campagnemateriaal (oproepbrief gemeente, draaiboek ...) kun je terecht op www.bigjump.be.

- **De Week van het Bos van zondag 9 t.e.m. zondag 16 oktober 2011** wil op een speelse manier informeren en sensibiliseren over het belang van bos en natuur in onze samenleving.

De Verenigde Naties riepen 2011 uit tot het **Internationaal jaar van de Bossen**. Met de slagzin **Bos zonder grenzen** zoomt de Week van het Bos 2011 in op wat bossen wereldwijd betekenen voor Vlaanderen en vice versa.

Voor de uitbouw van een activiteitenaanbod zonder grenzen rekent de Week van het Bos 2011 op het enthousiasme en de fantasie van lokale partners.

✘ **Registreer je activiteit en zet je programma extra in de kijker** (ten laatste op 1 juni) via www.weekvanhetbos.be.

- De Vlaming is een goede leerling als het aankomt op sorteren en recycleren van huishoudelijk afval. Maar als die Vlaming naar een festival of evenement gaat... vergeet hij dat al eens!

Toch zijn er heel wat organisatoren die inspanningen leveren om hun evenement milieuvriendelijk te laten verlopen. De **Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM)** ondersteunt hen al jaren bij het voorkomen en sorteren van zwerfvuil en bij het gebruiken van milieuvriendelijke producten of materialen. In 2009 ontwikkelde OVAM de **eventscan, een milieuaudit voor evenementen**, die op een eenvoudige manier de ecologische voetafdruk van een organisatie en haar bezoekers in kaart op het vlak van afval, catering, energie...

Organiseer je dit jaar een evenement met de eventscan, **dien dan tot oktober 2011 een dossier in voor de 2de Groenevent Awards voor milieuvriendelijke evenementen**. De awards bestaan voor de categorieën festivals, sportevenementen en indooevenementen. De winnaar ontvangt 2000 euro.

» www.ovam.be/groenevent

- **Djapo** en **11.11.11** kiezen voor **de 2011-campagne** over het klimaat voor het lager onderwijs voor een **revolutionaire aanpak met een spetterend en grappig luisterspel**. Het verhaal van ongeveer 45 minuten is geschreven door Ianka Flerackers en uitgevoerd door enkele bekende stemmen. Tom Kestens zorgde voor de muzikale begeleiding. Lannoo geeft het luisterspel uit met een mooi prentenboek erbij.

Het luisterspel daagt de kinderen uit om op eigen houtje de 11.11.11-campagne te ontrafelen.

Via het kant- en- klare educatieve pakket stappen de kinderen (per graad) mee in een spannend en leerrijk verhaal en krijgen ze een geheime opdracht. In 4 speels uitgewerkte lestijden van 50 minuten ontdekken ze alles over de klimaatactie van 11.11.11.

» www.djapo.be

- Afwisselend organiseren het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest, Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, Nederland of het Groothertogdom Luxemburg **de jaarlijkse NME-Beneluxwerkconferentie**. Het Groothertogdom Luxemburg organiseerde de 24ste editie van 27 tot 29 oktober 2010 in Weicherdange 'Eet je bord leeg! Voeding en educatie voor duurzame ontwikkeling (EDO)'.

Noteer alvast **8 november 2011** in jullie agenda voor **de vervolgdag** op deze conferentie georganiseerd door **het Waalse Gewest te Gembloux**. Deze workshop/studiedag zal vooral focussen op **voeding en biodiversiteit**. Verdere informatie volgt later.

- **Het Centrum voor Natuur- en Milieueducatie (CVN) biedt een nieuwe methodische bijscholing voor natuur- en milieulesgevers 'Activerende werkvormen ten tijde van duurzame ontwikkeling'**.

Deze 2-daagse opleiding dompelt je niet alleen onder in (activerende) werkvormen voor je lessen rond natuur- en milieu, je leert ook omgaan met actuele duurzaamheidsvragen van je groep en hoe je zelf deze thema's kunt aanbrengen. Verder kom je alles te weten over de nieuwste evoluties binnen NME-land: systeemdenken, waardeontwikkeling, nieuwe kennis... Ervaringsuitwisseling en zelf aan de slag gaan maken deze bijscholing compleet.

Kostprijs: 18€

Inschrijven kan via www.c-v-n.be of ellen.vandenplas@c-v-n.be , 03/226.02.91

Per provincie maximum 15 deelnemers:

» [West-Vlaanderen: vrijdag 21 en vrijdag 28 oktober 2011 \(09.30 tot 16.30u\)](#)

» [Antwerpen: woensdag 9 en vrijdag 18 november 2011 \(09.30 tot 16.30u\)](#)

» [Vlaams-Brabant: maandag 7 en maandag 14 november 2011 \(09.30 tot 16.30u\)](#)

» [Limburg - vrijdag 2 en vrijdag 9 december 2011 \(09.30 tot 16.30u\)](#)

» [Oost-Vlaanderen - zaterdag 3 en zaterdag 10 december 2011 \(09.30 tot 16.30u\)](#)

- Vlaanderen telt meer dan 6 miljoen mensen. De druk op de Vlaamse ruimte is enorm. Daarom is een **goed ruimtelijk beleid** onmisbaar. Maar de weg tussen plan en werf is lang. Als we tegen 2050 een andere Vlaamse ruimte willen, moeten we er vandaag aan beginnen. Op www.ruimtevoormorgen.be kunt u uw **ideeën kwijt over wonen, werken en leven in Vlaanderen**.

- Met **vragen rond duurzaam bouwen of wonen** kan je voortaan terecht bij het **Provinciaal Steunpunt Duurzaam Bouwen**. De 5 Vlaamse provincies en de Vlaamse overheid sloten een overeenkomst af om in elke provincie zo een steunpunt structureel en financieel te ondersteunen. Iedereen kan er aankloppen voor advies: particulieren, gemeentebesturen, bouwprofessionelen...

» Vlaams-Brabant: www.dubovlaamsbrabant.be

» Antwerpen: www.kampc.be

- » Oost-Vlaanderen: www.oost-vlaanderen.be/dubo
- » West-Vlaanderen: www.west-vlaanderen.be/duurzaam bouwen
- » Limburg: www.dubolimburg.be

- **Ruimte en Erfgoed** is een van de agentschappen van de Vlaamse overheid die werken aan zorg voor **het onroerend erfgoed**. Alle informatie over onroerend erfgoed staat op hun **vernieuwde website**. Vanaf nu kun je bovendien in de databank beschermd erfgoed de bijbehorende beschermingsbesluiten raadplegen.

- » <http://www.ruimte-erfgoed.be/onroerenderfgoed>

[schrijf je uit](#) | [archieff](#) | [printversie.pdf](#)

Reactie op dit NME-zine? Laat iets weten aan vanessa.depelecijn@lne.vlaanderen.be
Ken je nog andere geïnteresseerden? Stuur hen dit NME-zine. Het volgende NME-zine verschijnt eind september 2011.

Het NME-zine is een tweemaandelijks elektronische nieuwsbrief van de Afdeling Milieu-integratie en –subsiëringen van het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie. Deze nieuwsbrief informeert over evoluties in de natuur- en milieueducatieve sector, stimuleert netwerkvorming binnen deze sector en maakt het brede publiek warm voor actuele milieuproblemen door middel van vernieuwende educatieve acties, pakketten en publicaties. Dit e-zine bereikt ruim 2600 abonnees uit het onderwijs, de NME-centra, de natuur- en milieuverenigingen, de administraties, de provincies, de gemeenten, de landbouweducatie, het jeugdwerk en het sociaal-culturele volwassenenwerk.

Wil je ook op de hoogte blijven over initiatieven van het Departement LNE op het vlak van milieu-, natuur- en energiebeleid? [Abonneer je dan op het LNE-zine](#).

Vlaamse overheid, Departement Leefmilieu, Natuur en Energie, afdeling Milieu-integratie en -subsiëringen, Koning Albert II-laan 20 bus 8, 1000 Brussel, tel. 02 553 82 18, fax 02 553 80 25, nme@lne.vlaanderen.be - <http://milieueducatie.lne.be>
v.u.: J.-P. Heirman, Secretaris-generaal, Departement Leefmilieu, Natuur en Energie (LNE)
